

הבן של עליזה

שלומי כהן, הבן היפה, המושלם, של עליזה, נהרג לפני עשרה חודשים בפעילות מבצעית בקלקיליה. הוא היה בן 26. מאז אמא שלו לא מצאה מנוח לנפשה. בערב יום הזיכרון יוקרן בערוצי הלוויין הסרט לזכרו, "תהיו חזקים"

ל
עליזה כהן יש חלום. עליזה כהן רוצה לעבוד דירה. זה זמן מה היא רוקמת את כל הפרטים לכדי פנטזיה מתוכננת היטב. היא רואה את הסרביסים נאריים לתוך ארגוני עץ כבדים, את הסרינים מתקפלים לתוך תיקי גב רחבים, את התמונות נעטפות בנייד מפצפץ, ואת המשאית שתגיע עם שוטר כדי לאסוף את כל הכבודה הזו, ולהעביר אותה לדירה החדשה שלה. בעצם, לא שלה. שלו. של שלומי כהן ו"ל, בנה בן ה-26 שנהרג לפני עשרה חודשים והותיר אחריו דירת ארבעה חדרים יפהפייה, כמעט חדשה, ברחובות.

עליזה מכירה את הדירה הזאת יותר טוב מכולם. במשך שבועות ארוכים עיצבה לבנה האהוב את דירת חלומותיו. מקלט חדש ומנחם, פתוח אל הגבעות המוריקות של רחובות, שיקבל עם פרישתו מהצבא ושיקל את כניסתו לחיים האזרחיים. שבוע אחד בלבד הפריד בין שלומי כהן לבין החיים האזרחיים שלו. ודווקא בשבוע הזה הוא נהרג, מותיר אחריו את הבית שאמא קנתה לבן מהדהד בריקניותו.

א. שם. מחליפה מפה על השולחן, מציבה פרחים טריים ול, מסדרת שוקולדים בצלוחיות מעוצבות, בלונים

"היום הטכנולוגיה התפתחה, ואם את רוצה להנציח, אם את רוצה שאנשים באמת יראו, את עושה את זה בטלוויזיה, חוברת, ספר, יגיעו למספר מוגבל של אנשים. טלוויזיה זה הכלי היחיד שיכול לעזור לי להרגיש שסיפורי לכל מי שיכולתי"

הוציאו חוברת, עלון.

"היום הטכנולוגיה התפתחה, ואם את רוצה להנציח, אם את רוצה שאנשים באמת יראו, את עושה את זה בטלוויזיה, חוברת, ספר, יגיעו למספר מוגבל של אנשים. טלוויזיה זה הכלי היחיד שיכול לעזור לי להרגיש שסיפורי לכל מי שיכולתי. הסרט זה כמו חלום, את מבינה? זה להרגיש את החיות, את הנוכחות, זה לא להגיד, שלומי עשה אל"ף או ב"ת. זה לא תעורה. הסרט זה כמעט כמו להריח אותו. ההיפראקטיביות, התנועות, החיוך, ההומור, היופי שלו."

את חולמת עליו?

"הלואי. אני משתוקקת. אין דבר שאני רוצה יותר, וברגע שאני לא חולמת עליו, הדרך היחידה שלי לראות אותו עוד פעם, מוחשי, זה הסרט. כמו חלום אחד גדול ומתמשך, שאני לא רוצה להתעורר ממנו."

אחרי שהסרט ישוחרר ויקל לך? זה ישנה משהו? "שום דבר לא יכול להקל באמת, אבל זה יעשה לי טוב. כל דבר שאני עושה שקשור לשלומי עושה לי טוב. זה לא מוריד את עוצמת הכאב והגעגועים, אבל עושה לי טוב שעשיתי עוד משהו בשבילו, בשביל שיזכרו אותו. אני אדע שראו את שלומי, שראו אותו באמת. שהוא לא היה סתם עוד תמונה בעיתון, אלא שהבינו מי הוא. אני אדע שהוא פה. כי הרצון שלי, מעבר למורשת ומעבר להנצחה של שלומי, זה להריח אותו לכולם איזה ילד איברנו." ■

שיום אחד יהיה שם סרט גם על הבן שלי."

והיום? "היום אני מתנחמת בזה שכשהייתי רואה את הסרטים האלה, הם תמיד נראו לי עצובים וכואבים ואפריים. והסרט שלנו, למרבית האירונים, מצחיק. הוא מצחיק את האנשים בתוך הסרט, גם בברימזצוה שלו, או בגיל 18. את מוצאת את עצמך צוחקת ובוכה ורצינית ומשועשעת באלף צורות. את מרגישה אותו."

למה לדעתך הורים מרגישים את ההתחלה להנציח את הילדים שלהם באמצעות סרטים בטלוויזיה? "כי הומן עובר, ואנשים ממשיכים בחיים שלהם, ואת לא יכולה לצפות שאנשים יפסיקו את החיים שלהם בגלל האסון שלך – אבל בשבילנו החיים קפאו. הסרט הזה מתאר את החיים שנגדעו, את הרגע שבו הכל קפא ונעצר, וברגע שאת רואה את זה, זה כאילו לצפות בחיים שלך פעם, לפני שהומן קפא. פעם לא הנציחו, כי התנאים היו שונים. או

"שלומי, באישיות שלו, היה אמיץ, נדיב וצנוע מאוד. הוא אף פעם לא סיפר כלום – לא שהוא לכד מחבל ולא שהוא גילה מעברת נפץ. את כל תעודות ההצטיינות שלו הוא לא רצה להראות או לתלות על הקיר. זה הרגיו אותו. כל האנשים שהקיפו אותי ידעו ששלומי בצבא, אבל הם לא ידעו מה הוא באמת עושה. וחשבתי לעצמי שכשלומי היה בחיים, לא היה אכפת לי. כיברתי את זה שהוא לא רצה שיידעו עליו דברים. לא הייתי מתאמת המשוויות האלה, למרות שהיה לי על מה. אבל אחרי שלומי נהרג אני רוצה שכל הארץ תדע מי הוא היה, מה הוא עשה למען המדינה."

מה נותנת לך הסומכיות הזאת?

"תחושה של המשכיות. תחושה שאנחנו ממשיכים

יבינו שהרבה אורחים, כולל אנחנו, מסתובבים פה חופשי בוכות חיילים כמו שלומי, שמגנים עלינו. אני רוצה להנציח את זה."

מה מעניקת לך ההנצחה?

"מהרגע ששלומי נהרג הבנתי דבר אחד מאוד פשוט: כל עוד אנחנו בחיים, שלומי יהיה חי. שלומי ימות ברגע שאנחנו נמות, ואת זה אני הבטחתי לו. ועכשיו, כשהוא איננו פיזית, הוא לא נפקד מאיתנו רוחנית. להפך. הוא מקבל ויקבל יותר מהרבה ילדים חיים אחרים. הוא יקבל את כל הוידעון שיש לנו, מבחינת העשייה שלנו, התמיכה בחיילים שהוא אהב. ההנצחה נותנת תחושה שהוא נוכח נפקד. שהוא כאן, למרות שהוא לא."

כשאת צופה בסרט, מה את מרגישה?

"הומן. שמחה, וגאווה, ועצב, וכעס, ותסכול. אני

"הכי חשוב לי זה פשוט לדעת שאנשים ראו את זה. כי ככה אני יודעת שזוכרים אותו. שהוא לא מתפוגג. ככה אני יכולה להיות בטוחה שכולם יודעים מי הוא, ורואים, ומרגישים"

היחידה שראתה אותו עד עכשיו. בעלי לא רוצה לראות אותו כי זה קשה לו. הוא אמר שגם לא בטוח שיראה אותו כשהוא יוקרן. אני כן רואית. אני מתגנבת לדירה של שלומי ורואה את הסרט יותר מפעם אחת. בא לי לשכור את הטלוויזיה ולהוציא את שלומי משם. זה כמו לראות אותו חי, זה איזה קסם שיש בתמונה הנעה שאין בשום מריום אחר. כאילו הוא כאן, בחדר ליד, מדבר וצוחק. אבל במקום זה הוא כלוא בתוך טלוויזיה."

אין איזה באב בהכרח לתמצת חיים של ילד ל-50 דקות?

"בטח שיש. נתתי לכל האנשים הנפלאים שעשו במלאכה כל כך הרבה חומר, אבל לקחת את כל החיים של שלומי ולהכניס אותם ל-50 דקות זה בלתי אפשרי, ולכן כל מה שהכניסו לשם זה בסדר. אני מרגישה שהם כן הצליחו להמחיש משהו ממני, שהסרט חזק."

ביום חמישי, בשהסרט יוקרן, למה את מצפצפה? "אני אצפה מאוד לתגובות וטלפונים. כמו שקיבלתי תגובות אחרי הברימזצוה שלו, והרגשתי כאילו שהנה, עשיתי אירוע, ושלומי כיבד, וכולם התקשרו להגיד שזה היה יפה ומדהים. רק שבאירוע הזה הוא מת. זה כמו לעשות מסיבה גדולה לכבוד מי שכבר לא נמצא איתנו."

זה לא גורם לך, באיזושהי דרך, דווקא יותר באב? "לא. את הכאב שלי אף אחד לא יכול להעצים. הוא קיים ונוכח כל הומן. מה שהכי חשוב לי זה פשוט לדעת שאנשים ראו את זה. כי ככה אני יודעת שזוכרים אותו. שהוא לא מתפוגג. ככה אני יכולה להיות בטוחה שכולם יודעים מי הוא, ורואים, ומרגישים."

לפני ששלומי נהרג נהגת לראות סרטי הנצחה? "כן, ותמיד בכיתי. זה נגע ללבי לראות את התבורות הגדולות האלה של החברים או המשפחות, כמו יותם מנווה-מונסון, מתאגדים יחד כדי לעשות משהו לזכרו של בן או חבר. רק שאף פעם לא דמיינתי

את מפעל חייו של הילד שלי, שהיה משקיע את כל הכסף ואת כל הזמן בחיילים שלו, שהיה מגהץ בהינף יד 6,000 שקל בוויה כדי לקנות לחיילים מעוטי יכולת בגדי ספורט או משלם להם שכר דירה כדי שלא יורקו אותם מהבית. חשוב לי שאנשים

ארוסתרפיה וקוסמטיקה הוליסטית

סוף לנשירה וקץ לקרחת

אתה סובל מנשירת שיער מוגברת - אנחנו יכולים לעזור לך! הראה במיטבך!!! ההמצאה הגדולה ביותר של המאה ה-21!

פרטים בעמוד 2

ביום ההולדת. בהתחלה הכינה את הבית לשלומי. אחרי שנהרג אמרה לעצמה שאולי נגור עליה להכין אותו לעצמה. מקלט של אבל. חדר זיכרון

אחר גדול ונצחי.

זיכרון הוא עניין מתעתע

וכך, כשהרגלים של יום העצמאות ייעלמו מהמכוניות, ויכבות האבל הרקות של חצוצרות יום הזיכרון יתפוגגו לתוך מזהלות הילדים בחוף הים בקיץ – היא מקווה להשלים את המהלך. אחרי שהמובילים יסתלקו וישאירו אחריהם את כל הארגונים היא תזדקק, ולאט לאט – בלאות שרק אסון כבד יכול לנסוך באיברים – היא תחל לפרוק אותם. את הפציה תניח בזהירות ליד הפציו של שלומי. ליד המצעים האחרונים שלו שטרם החליפה. ליד נעלי ההתעמלות הקרועות, הצ'ימיון מכוסה החול, הגביע עים המבזקים, תעודות ההצטיינות המצהיבות והתמרי נות העצמות, שמתוכן נשקפות פניו היפות של שלומי. פנים של עתיד גדום.

זיכרון הוא עניין מתעתע. רגע אחד הוא לופת אותך באחיזת צבת חונקת, ורגע שני הוא מתפוגג לאלף פרטים קטנים, שהולכים ומיטשטשים. הזמן שעובר רק מחדד את העובדות, אבל לפתע אתה מגלה שהתמונות החיות, תווי הפנים, הריח – כולם נוכחים אבל נפקדים. מה היה הצבע המדויק בעיניים. מה היה רוחב הכתפיים, האורך המדויק של השיער, לובנו של החיוך. עכשיו זוכרים הכל. אבל מה בעור עשר שנים? ועשרים? מי יזכור ומי יוכיר?

הורים שכולים רבים מוצאים מפלט בתיעוד. הם כולאים את הזיכרון במסמכים נצחיים שהופכים לעוגן שלהם. ממלאים את ערוצי הטלוויזיה ביום הזיכרון בעשרות סרטים על ילדיהם האבודים. תמונות מצהיבות מאלבומי מים, קטעים מסרטי וידיאו מהבכית, מהבר-מצווה, מהח תונה, מהטיול בתאילנד. והכל משודר בתמונות חיות,

לכמה רגעים ולראות את הפנים שלו חיות, צוחקות, זעות ונושמות.

דיברנו ארבע-חמש פעמים ביום

"תהיו חזקים", סרט שנעשה לזכרו של שלומי כהן, יהיה המשרד המרכזי של יס בערב יום הזיכרון. הסרט ישודר ביום שני הקרוב, 5 במאי, ב־20:01 בים פלוס, בבריזה ובפרץ 3 בלוויין במקביל. נאוו סימן טוב, לשעבר המפיקה הראשית של יס, שהכירה את שלומי מילדות, יזמה את ההפקה. שהר צפניה ביים, ואמא של שלומי אומרת – והקול שלה שוב נחנק – שהכי כדאי לראות את הסרט כי השחקן הראשי שלו הוא הכי חתיך בעולם.

שלומי נהרג ב־19 ביוני 2002. עד אז הוא הספיק להיות חייל מצטיין במיוחד, לשרת בצנחנים ובנח"ל, ולבסוף להתמנות למ"פ בפלוגת פלח"ד של גורד נחשון. עם הפלוגה הזו הוא נשלח לבית בקלקיליה, שעל פי ידיעות מודיעיניות הוסתרו בו אמצעי לחימה. בתוך הבית הפתח עו את שלומי וצוותו שני מחבלים מצוידים היטב, והרגו את שלומי בצרור יריות.

אין דרך לנצח את הקלישאות של השכול. הן כותבות את עצמן כבר שנים, זו על גבי זו, נחרטות על גבי קלישאות שקדמו להן. לכולן יש אותו מסלול, אותו כאב. אין שום דבר אינדיבידואלי בכאב. בסופו של דבר זה כואב לכולם באותה צורה. וזה כואב ככה גם לעליוה כהן, שהרמוות וולגות ממנה במעין רפלקס.

"דיברתי עם שלומי לפחות ארבע-חמש פעמים ביום, והייתה לו סבלנות אלי, כי הוא ידע שאני אמא מאוד דאגנית וחרדה. אף פעם לא הצקתי לו בשאלות 'מה עשית' או 'מה אכלת'. הייתי מתקשרת רק כדי לשמוע שהכל בסדר. משפט אחד, וזהו. וכל פעם שהייתי שומעת את הקול שלו זה היה נותן לי אוויר לנשימה לעוד שלושי ארבע שעות. תמיד אמרתי לשלומי 'איך אתה לא פוחד?

"אחרי ששלומי נהרג היה לי ברור שאני עושה שני דברים: אחד – אני לא מתאבדת, למרות שזה הפתרון הכי קל בשבילי, לא להתמודד. והדבר השני שהיה לי ברור זה שאני עושה כל מה שאני יכולה כדי להנציח אותו. מיום שהוא נהרג אנחנו רק עסוקים בהנצחה"

"בעלי לא רוצה לראות את הסרט כי זה קשה לו. אני מתגנבת לדירה של שלומי ורואה את הסרט יותר מפעם אחת. בא לי לשבור את הטלוויזיה ולהוציא את שלומי משם. זה כמו לראות אותו חי, זה איזה קסם שיש בתמונה הנעה שאין בשום מדיום אחר. כאילו הוא כאן"

דברים: אחד – אני לא מתאבדת, למרות שזה הפתרון הכי קל בשבילי, לא להתמודד. והדבר השני שהיה לי ברור זה שאני עושה כל מה שאני יכולה כדי להנציח אותו. מיום שהוא נהרג אנחנו רק עסוקים בהנצחה. הקמנו את קרן שלומי, שמיועדת לתמוך כלכלית בחיילים מעוטי יכולת המשרתים ביחידות קרביות. הקרן מארגנת לחיילים נופש, רוכשת עבורם בגדים, ציוד ומזון. אחותו הקטנה של שלומי, חן, הקימה אתר אינטרנט על שמו (www.shlomicohen.co.il), ועד היום נכנסו אליו 5,200 איש. עשינו גם ערב זיכרון לכבודו בבית-החיל בהשתתפות אריר מילר, מיקי גבע ושלישיית פרוזאק, ועכשיו גם הסרט, ובקרוב נוציא גם ספר".

למה היה לך חשוב שיהיה סרט?

אותה אמא שהייתי קורם. אני פחות משקיעה בשלושת הילדים שלי, רוגית, חן וברק, למרות שהם יודעים שאני אוהבת אותם מאוד. בהתחלה הייתי מתקשרת לכל ילד המון פעמים ביום. הייתי מאוד מעורבת ומאוד דואגת ומחבבת. והיום אני לא עושה מספיק, לעומת מה שעשיתי תי קודם. אבל אני מתנחמת בזה שהם מאוד מבינים אותי, והם גם ילדים גדולים כבר. אני פשוט לא מצליחה "אחרת".

החלטתי שאני לא מתאבדת

ומה את עושה במקום? אחרי ששלומי נהרג היה לי ברור שאני עושה שני

תראה איזה עתיד יכול להיות לך, איך אתה לא פוחד? והוא אמר לי: 'אמא, אם אתה מאמין ומאושר במה שאתה עושה, אתה לא פוחד. אני פוחד מדבר אחד: אני פוחד לבוא לאמא שכולה'. טוב, זה לא קרה. הוא לא בא לאמא שכולה. באו אלי".

לשמעון, בעלה של עליוה, לא היה אומץ לספר לה. רק בשעות הערב, שעות אחרות לאחר שנודע על מותו של שלומי, העזה המשפחה להגיע למכון הקוסמוטיקה של עליוה בליווי רופא וקצין העיר. עליוה הבינה ברגע שראתה את הרופא. לקח לה 25 דקות להרוס את המקום, לשבור הכל לחתיכות קטנות ואז להתמוטט. "שמעון בעלי אמר לרופא: 'הרעתי לי עכשיו שאיברתי בן, ואני מודיע לכם שאני הולך לאבר אישה'. והוא צדק. אני לא

נוכחות, קיימות. פתאום יש ערובה לכך שגם אם ההווה הפיוית נמוגה, יש דרכים לשמר אותה.

ועליוה כהן גם רוצה. הנה חדר הזיכרון שהקימה בתוך הדירה. חדר עבודה שהוסב למעין אנדרטה שמאכלסת את כל הציוד ששלומי צבר בשירותו הצבאי. הכיסא שעליו ישב, המגשים של הדואר הנכנס והיוצא, העטים, הנירות, הפאסים שכתב לחיילים שלו לפני ששחרר אותם לחמשוש. הכל הועתק והועבר לחדר בבית, כאילו משדרו הצבאי ממשיך להתקיים. והנה גם כל התעודות, ועוד ציוד, וכל העבודות שכתב בבית הספר היסודי ואחר כך בתיכון, וכל התמונות מינקות ועד מדים, ועכשיו גם הסרט על שלומי, שעליוה כבר קיבלה את הקלטת שלו ומאז היא מתגנבת מדי יום לדירה רק כדי לצפות בו